

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Teologia dogmatyczna - antropologia, eschatologia
Prowadzący	O. dr hab. Grzegorz Bartosik, prof. ucz.
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	4
Semestr	8
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	TMA_W08; TMA_W17; TMA_W22; TMA_U04; TMA_U17
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość Katechizmu Kościoła Katolickiego
Opis i cele przedmiotu: Teologia dogmatyczna - antropologia, eschatologia	Pierwsza część wykładu obejmuje podstawowe informacje z dziedziny antropologii teologicznej. Zostanie zatem ukazane w świetle Objawienia i nauki Kościoła: pochodzenie, natura, sens istnienia oraz przeznaczenie człowieka. W kolejnych tematach zostaną zatem omówione następujące zagadnienia: stworzenie człowieka na obraz i podobieństwo Boże, cielesno-duchowa struktura człowieka, integralny stan szczęśliwości pierwszych rodziców, fakt i skutki grzechu pierworodnego oraz potrzeba odkupienia przez Chrystusa. Część druga wykładu, czyli eschatologia, jest kontynuacją części pierwszej i ukazuje ostateczny cel życia człowieka, jakim jest zbawienie i życie wieczne w Bożej obecności. Zostaną omówione takie zagadnienia jak: rzeczywistość śmierci oraz nieśmiertelność duszy ludzkiej, definitywny sąd Boski, stany eschatyczne (niebo, czyściec, piekło) oraz zagadnienie paruzji i zmartwychwstania zmarłych. Celem wykładu jest ukazanie godności i

	ostatecznego przeznaczenia człowieka w świetle Bożego dzieła stwórczego oraz zbawczego dzieła Jezusa Chrystusa.
--	---

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Rys historyczny rozwoju antropologii teologicznej	1
2. Człowiek w teologii stworzenia - stworzony na obraz i podobieństwo Boże.	2
3. Cieleśno-duchowa struktura człowieka.	2
4. Integralny stan szczęśliwości pierwszych rodziców. Ludzka wolność zasadą społecznej egzystencji człowieka.	2
5. Czasowy wymiar życia ludzkiego.	1
6. Grzech pierworodny i jego skutki.	2
7. Chrystologiczne źródło łaski i usprawiedliwienia.	2
8. Maryja – archetypem i wzorem “nowego człowieka”. Aniołowie – stworzeni towarzysze człowieka	2
9. Eschatologia jako teologiczna nauka o rzeczach ostatecznych. Powszechność śmierci.	2
10. Udział człowieka w zbawczej męce i śmierci Chrystusa.	2
11. Nieśmiertelność duszy ludzkiej.	2
12. Definitywny sąd Boski.	2
13. Niebo jako wiekuisty udział istot rozumnych w wewnętrznym życiu i szczęściu Boga.	2
14. Piekło jako wiekuisty i dobrowolny stan odejścia od miłości Boga.	2
15. Czyściec jako miłość zadośćcierpiąca i oczyszczająca,	2
16. Paruzja i zmartwychwstanie zmarłych	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W08	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii systematycznej (fundamentalnej, dogmatycznej i moralnej)	Student poznał całościowy, dogmatyczny wykład antropologii i eschatologii katolickiej w oparciu o Pismo Święte, naukę Nauczycielskiego Urzędu Kościoła oraz wybitnych Ojców Kościoła i teologów. W oparciu o zdobytą wiedzę potrafi rozpoznać błędy i właściwie ocenić współczesne różnorodne nurty antropologiczne i eschatologiczne, występujące zarówno w teologii, jak i w kulturze masowej (tematy: 2-8, 10-16)	Egzamin ustny
TMA_W17	prezentuje współczesne dokonania ośrodków i szkół badawczych w zakresie teologii	Student poznał różne koncepcje uprawiania antropologii i eschatologii w perspektywie historycznej oraz współcześnie (tematy: 1, 9).	Egzamin ustny
TMA_W22	podaje przykłady aktualnego odczytywania nauki Kościoła w różnych kontekstach zawodowych i społecznych	Student poznał naukę Kościoła dotyczącą godności i powołania człowieka. W tym kontekście potrafi zdecydowanie bronić prawa do życia. Rozumie zbrodniczy charakter aborcji i eutanazji. Potrafi merytorycznie wykazać zło ideologii proaborcyjnej (tematy: 2-4, 7-8).	Egzamin ustny
TMA_U04	dokonuje krytycznej analizy wskazanych treści z zakresu teologii systematycznej	Student poznał naukę Kościoła na temat końca świata i paruzji. Potrafi krytycznie odnosić się do różnych pseudoobjawień i pseudoproroctw funkcjonujących dziś w	Egzamin ustny

		przestrzeni medialnej dotyczących tego zagadnienia (temat: 16).	
TMA_U17	wyraża złożone zagadnienia teologiczne w języku zrozumiałym dla odbiorcy	Student poznał nie tylko naukę Kościoła Katolickiego na temat pochodzenia, godności i przeznaczenia osoby ludzkiej. Student poznał także poglądy antropologiczne i eschatologiczne innych wybranych wyznań chrześcijańskich oraz religii niechrześcijańskich. Potrafi merytorycznie i językiem współczesnym przedstawić prawdy wiary katolickiej na ten temat nie tylko katolikom, ale także wyznawcom innych religii i światopoglądów (tematy: 2-4; 11-16).	Egzamin ustny

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład ustny.
2	Wspólna analiza wybranych fragmentów Pisma Świętego i dokumentów Nauczycielskiego Urzędu Kościoła dotyczących antropologii i eschatologii katolickiej.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	35/2 ECTS
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	10	40/1 ECTS
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

TMA_W08, TMA_W17, TMA_W22, TMA_U04, TMA_U17 są weryfikowane aktywnością na zajęciach i oceną z egzaminu końcowego, który będzie egzaminem ustnym z całości materiału według wskazanych tez. Student może mieć trzy nieusprawiedliwione nieobecności w semestrze.

Ocena 5 – student wykazuje się pełnym i dogłębnym opanowaniem materiału. Zna całościowy dogmatyczny wykład antropologii teologicznej i eschatologii katolickiej w oparciu o Pismo Święte, naukę Nauczycielskiego Urzędu Kościoła oraz wybitnych Ojców Kościoła i teologów. Student potrafi wyjaśnić naturę, pochodzenie, sens istnienia oraz przeznaczenie człowieka. Potrafi uzasadnić godność osoby ludzkiej w oparciu o fakt stworzenia na obraz i podobieństwo Boże oraz w oparciu o dzieło zbawcze Chrystusa. Potrafi opisać i przedstawić katolicką naukę na temat sensu śmierci, oraz stanów eschatycznych (nieba, czyśćca i piekła). Zna naukę Kościoła na temat oczekiwanej paruzji Chrystusa i zmartwychwstania zmarłych.

Ocena 4 – student wykazuje się dobrym opanowaniem materiału. Zna i rozumienie omawiane zagadnienia w sposób właściwy, lecz wymagający pewnych uściśleń. Potrafi stosować zdobytą wiedzę dla przekazywania jej innym oraz do obrony prawowiernej nauki Kościoła Katolickiego dotyczącej antropologii teologicznej i eschatologii.

Ocena 3 – student wykazuje się podstawowym poziomem opanowania materiału. Zna i rozumie omawiane zagadnienia w sposób częściowy, fragmentaryczny. Potrafi stosować zdobytą wiedzę dla przekazywania jej innym oraz do obrony prawowiernej nauki Kościoła Katolickiego dotyczącej antropologii teologicznej i eschatologii.

Literatura obowiązkowa

1.	Wencel K., <i>Traktat o człowieku</i> , w: <i>Dogmatyka</i> , t. 5, red. E. Adamiak, A. Czaja, J. Majewski, Warszawa 2007, s. 15-212.
2.	Buxakowski J., <i>Stwórca i stworzenie</i> , Pelplin 1998.
3.	Buxakowski J., <i>Wolność i człowiek, Eschatologia</i> , Pelplin 2006.

Literatura uzupełniająca

1.	Warzeszak J., <i>Człowiek w obliczu Boga i pośród stworzenia</i> , Warszawa 2005.
2.	Scola A., Marengo G., Prades Lopez J., <i>Osoba ludzka. Antropologia teologiczna</i> , Poznań 2005.
3.	Danielewicz Z., <i>Traktat o rzeczywistości ostatecznej</i> , w: <i>Dogmatyka</i> , t. 6, red. E. Adamiak, A. Czaja, J. Majewski, Warszawa 2007, s. 287-550.
4.	Müller G.L., <i>Dogmatyka katolicka</i> , Kraków 2020, s. 533-584.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)